

י"ד חשוון ה'תשע"ד 18.10.13

מגזין מס' 250

שבת פרשת וירא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

הפתיח הלאומי

להבין אלוקות בשכל אנושי אורות דתוהו בכלים דתיקון

מענה רבינו הזקן ליחידות (מפגש אישי בין חסיד לרבו): חסידות היא "שמע ישראל": "שמע" – ראשי תיבות הפסוק "שאו מרום עיניכם", ואומר הכתוב 'מרום' דוקא ולא 'שמים' - 'מרום' ענינו הוא גבוה גבוה, היינו שעל האדם להגיע בהתבוננותו [אל] למעלה מן השכל. וזה גופא – את הענין האלוקי עצמו [יש] להבינו בשכל האנושי ועד שיובן גם בשכלה של הנפש הבהמית, וכמו שאומר הכתוב בהמשך הפסוק "וראו מי ברא אלה".

(על פי 'היום-יום' י"ט חשוון)

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפש

סדר התנ"א

לוח שיטורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

שימו לב: שיעור שבועי חדש בקרית אונו, פרטים בטבלה.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי י"ג מר חשוון 17/10/13	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	21:00	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון ט"ז מר חשוון 20/10/13	קריית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	שיעור שבועי	חיליק 054-6-924-770
שלישי י"ח מר חשוון 22/10/13	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	21:00	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי י"ט מר חשוון 23/10/13	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	רויטל 050-8-634-107
שני כ"ד מר חשוון 28/10/13	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אשוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רוזנטל 054-472-49-06
רביעי כ"ו מר חשוון 30/10/13	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן זמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

כ' חשון - 153 שנה להולדת הרבי הרש"ב

הולדתו

ביום כ' חשון תרכ"א נולד אדמו"ר הרש"ב (לימים הנשיא החמישי לשושלת אדמו"ר חב"ד) לרבי שמואל ורבקה שניאורסון, בעיירה ליובאוויטש. כשנה לפני כן, ביום י' כסלו תר"כ סיפרה כי אימו ראתה בחלומה את סבה, האדמו"ר האמצעי, ואת אמה, מרת שיינא שאמרה לה בשמחה רבה "רבקה, את ובעלך כיתבו ספר תורה". ואדמו"ר האמצעי הוסיף: "ויהיה לכם בן טוב, ועל שמי - אל תשכחו". אמה הוסיפה "רבקה, השומעת את מה שאבי אומר לך" ואז התעוררה משנתה. אחרי תשעה ימים, בליל י"ט כסלו, חלמה שוב והפעם באו אמה, סבה ודמות אדם זקן. אמה אמרה לה "רבקה, את ובעלך כתבו ספר תורה". אדמו"ר האמצעי אמר "ויהיה לך בן טוב" והאיש הזקן אמר "אמן, כן יאמר ה'". אמה סיימה "סבא, ברך אותה" והאיש הזקן ברך אותה. אמה ואדמו"ר האמצעי ענו אמן בקול רם, והיא התעוררה.

לאחר שסיפרה חלומותיה לבעלה אדמו"ר המהר"ש, הגיב הוא מיד באומרו כי ברצונו שספר התורה יכתב על קלף מעורות שחוטים וכשרים. אביו, אדמו"ר ה'צמח צדק' ציווה כי תחילת כתיבת הספר תורה תהיה בחשאי, בנוכחות אחיו בלבד ובחדרו. כעבור פחות משנה נולד שלום דובער.

תספורתו

בשנת תרכ"ד, כשהגיע אדמו"ר הרש"ב לגיל שלש, אמר סבו, אדמו"ר ה'צמח צדק', לבנו אדמו"ר המהר"ש שאת התספורת יעשו בחשאי, והוסיף שבערב, לפני היכנסו לגיל שלש, יביאו את הילד כדי שישן בחדרו.

בבוקר כששלום דובער קם משנתו, ציוה אדמו"ר ה'צמח צדק' למשרת, ר' חיים בער חיימסון, שיטול את ידיו של הילד. לאחר נטילת ידיו, אמר האדמו"ר עם הילד את ברכות השחר וענה אמן אחר ברכותיו. לאחר התפילה קרא לבנו, אדמו"ר המהר"ש, וכלתו הורי הילד, ואמר להם: "פח השמן הרוחני שנתן מורנו הבעל שם טוב לתלמידו מורנו הרב המגיד ממזריטש למשוח את אדמו"ר הזקן לנשיאות לדורותיו, הנה בכח זה נמשח חותני - אדמו"ר האמצעי, ואני, הנה בכח זה משחתי אותך ובכח זה הנני מושח את הילד". אחר כך הוכנס אדמו"ר הרש"ב ללימודי ה'חדר' שהיה בחדר השני של בית המדרש הקטן אצל אדמו"ר ה'צמח צדק'. ומאז, בכל יום היה נכנס עם אחיו רבי שניאור זלמן אהרן אל הסב, אדמו"ר ה'צמח צדק', שהיה משתעשע עימו ומתעניין בלימודיו.

שידוכו

בילדותו שהה אדמו"ר הרש"ב רבות בבית סבו אדמו"ר ה'צמח צדק'. באחד הביקורים נכח שם דודו, בנו של האדמו"ר, ר' יוסף יצחק, עם בתו שטערנא שרה. אדמו"ר ה'צמח צדק' אמר בהצביעו על נכדו הרש"ב ועל נכדתו שטערנא שרה: "חתן וכלה". שאל הדוד, ר' יוסף יצחק את אביו: שמא לכשיגדל לא יהיה ראוי לה? השיבו אביו: זה הקטן יגדל ממך!

ביום י' סיון תרכ"ה נכתבו התנאים בין הצדדים. אבי החתן התחייב לתת אלף רובל ושיהיו סמוכים חמש שנים על שולחנו (לזונם ולכלכלם כדי לאפשר לחתן להתמסר במנוחה ללימוד התורה). אבי הכלה התחייב

ואכן, במשך שש עשרה שנים אכל הרש"ב על אותו שולחן מבלי שידע מדוע (לימים סיפר אדמו"ר הריי"ץ כי בבית אדמו"רי חב"ד לדורותיהם כלל לא היתה קיימת אצל בניהם ובנותיהם השאלה – למה). את סדר יומו מילא אדמו"ר הרש"ב בלימוד תורה.

קבלת הנשיאות

ביום י"ג תשרי תרמ"ג הסתלק אדמו"ר המהר"ש, אבי אדמו"ר הרש"ב. הסתלקות אביו שברה את לבו והשפיעה עליו בצורה כה עמוקה, עד כי במשך כאחת עשרה שנים נמשך אצלו תהליך קבלת הנשיאות. תחילה נהג רק לומר 'מאמרי חסידות' ברבים (דבר שבדרך כלל היווה את האות לקבלת הנשיאות), ובהמשך, בשנת תר"נ, החל לקבל אנשים 'ליחידות' באופן זמני. רק בראש השנה תרנ"ד, החל גם להתפלל במקומו הקבוע של אביו, לקבל חסידים ליחידות באופן מסודר וכן לענות בכתב על שאלותיהם של החסידים. כמו כן היה מוסר את מאמרי החסידות שאמר כדי שהחסידים יוכלו להעתיקם, להפיצם וללומדם.

מספר ימים לאחר הסתלקות אביו, ביום שני של חג הסוכות, אמר אדמו"ר הרש"ב 'מאמר'. בחנוכה אמר מאמר נוסף. מאמרים אלו הועתקו ונשלחו לחסידים שקיבלום בשמחה.

בשנת האבילות נהג אדמו"ר הרש"ב בהנהגות מיוחדות; הוא היה מתפלל בחדרו של אביו ולאחר התפילה היה סוגר את הדלת ונשאר בחדר במשך כל היום, שם אכל, למד וישן. הוא לא הסכים לקבל אף אחד ולא ענה לשאלות או לבקשות עצה. את כל זמנו הקדיש לתפילה ולימוד תורה ובכללות היה עסוק בהתבודדות ובעבודה עם עצמו ובתוך עצמו. במהלך השנה ובשנים שאחרי כן, נסע מספר פעמים לערים אחרות ומדינות רחוקות מטעמי בריאות.

בחודש אלול תרמ"ג, לקראת סוף שנת האבילות, נכנסו

לתת אלף חמש מאות רובל ושיהיו סמוכים על שולחנו חמש שנים נוספות.

הסבא – אדמו"ר ה'צמח צדק' התחייב לתת חמש מאות רובל בעשרה תשלומים, אותם יחל לתת מיד. זמן החתונה נקבע לקיץ ה'תרל"ה בירושלים.

עוד נכתב בתנאים שהחתונה תהיה בירושלים. כשהגיע מועד החתונה, תבע אדמו"ר מהר"ש לעשות את החתונה ב'ירושלים' של זמן הגלות – בעיירה ליובאוויטש. בפועל, בעקבות סיבות שונות, לא יצא הדבר לפועל.

חתונתו

במוצאי שבת פרשת 'תצא', ביום י"א אלול תרל"ה התקיימה החתונה בעיר אוורוטש. התכנון היה שמיד אחרי החתונה יחזרו החתן והכלה בלוויית אם החתן רבקה שניאורסון לליובאוויטש, אך בעקבות עיכוב בלתי צפוי הגיעו לליובאוויטש רק במוצאי שבת.

בשל מצבו הבריאותי נבצר מאבי החתן, אדמו"ר המהר"ש, להיות נוכח בחתונה. זוגתו, הרבנית רבקה, ליוותה את החתן לחתונה. שבוע קודם החתונה, ביום ראשון ה' באלול נסע אדמו"ר המהר"ש ללוות את בנו עד לעיירה אחרמווע. שם אמר דא"ח (מאמר חסידות – דברי אלוקים חיים) וסיפר דברים נפלאים. כשסיים לומר את דברי החסידות אמר לבנו החתן: "עכשיו הוא גילוי בחינת 'מוחין דאימא' ולכן נוסעת אם החתן, ואילו לעתיד לבוא, שאז יתגלה 'מוחין דאבא', אהיה גם אני עצמי שם".

אדמו"ר המהר"ש אמר לבנו החתן, שלא יחבוש שטריימל בחתונתו ובכלל שילבשהו רק בליובאוויטש. בעגלה היתה מונחת קופסא ובה כובע, אותו התכוונו החתן ואמו להעניק לכלה. אדמו"ר המהר"ש ביקש לראותו, הביט בו והסיר מן הכובע את הנוצה.

מיד לאחר החתונה אמר אדמו"ר המהר"ש לבנו כי מעתה יהיה עליו לאכול רק בשולחן נפרד בגודל מסויים.

החברים ה'מלמדים', הרב שמואל גרונם אסתרמן והרב משה אל הרב אברהם מזמבין כדי לשאול אותו האם להמשיך לנסוע לליובאוויטש אחרי הסתלקות אדמו"ר המהר"ש, היות ואף אחד מבניו לא קיבל על עצמו את הנשיאות. השניים הוסיפו שכדי להסיר את החשש (מראית עין) שמא המנעותם מלנסוע היא מטעמי חסכון (עלויות הנסיעה), על כן מוסרים הם לו מראש את כספי הוצאות הנסיעה שיחלק לצדקה לפי דעתו. ר' אברהם השיב להם כי אינו מקבל את הכסף וכי עליהם לנסוע לליובאוויטש כפי שהורגלו בכל שנה. הוא הוסיף שלולא זקנותו וחולשתו, היה נוסע גם הוא לליובאוויטש.

בקהילת החסידים ייחלו בהשתוקקות עצומה שאדמו"ר הרש"ב יקבל את הנשיאות באופן רשמי ומלא, אך הוא עמד בסירובו. בהזדמנות מסוימת אמר ר' גרשון דובער מנעוול לאדמו"ר הרש"ב, בנוגע לסירובו לקבל את הנשיאות: "אדמו"ר הזקן הצית את אור החסידות ואתם רוצים לכבות?" כששמע זאת אדמו"ר הרש"ב, פרץ בבכי. לאחר בקשות והפצרות רבות, ניאות לקבל על עצמו את הנשיאות באופן רשמי ומלא.

מליובאוויטש לרוסטוב

בימי מלחמת העולם הראשונה בחודש חשון תרע"ו עבר בית אדמו"ר הרש"ב לעיר רוסטוב. עם התקרבות הגרמנים לעיר סמולנסק הסמוכה לעיירה ליובאוויטש, עזב אדמו"ר הרש"ב את העיירה יחד עם בני ביתו. כשעלה על העגלה אמר בעצב רב לבנו, אדמו"ר הרי"צ: "בחודש מרחשון הגיע אדמו"ר האמצעי לליובאוויטש והתיישב בה, ועתה – בחודש מר חשון, 102 שנים לאחר מכן, אנו עוזבים את ליובאוויטש". תחילה לא ידעו היכן יקבע אדמו"ר הרש"ב את מקום מגוריו ואת יום הולדתו בכ' מרחשון חגג בעיר אוראל. באוראל הגיעה בקשה מהקהילה היהודית ברוסטוב (שעל נהר דון), שבניהם למדו בתומכי תמימים לליובאוויטש, שאדמו"ר הרש"ב יבוא לגור עימם, בהבטיחם כי ההוצאות יהיו על חשבון הקהילה. אדמו"ר הרש"ב קיבל את בקשתם ועבר לרוסטוב. באותה תקופה ברחו חסידים רבים מאימי

החברים ה'מלמדים', הרב שמואל גרונם אסתרמן והרב משה אל הרב אברהם מזמבין כדי לשאול אותו האם להמשיך לנסוע לליובאוויטש אחרי הסתלקות אדמו"ר המהר"ש, היות ואף אחד מבניו לא קיבל על עצמו את הנשיאות. השניים הוסיפו שכדי להסיר את החשש (מראית עין) שמא המנעותם מלנסוע היא מטעמי חסכון (עלויות הנסיעה), על כן מוסרים הם לו מראש את כספי הוצאות הנסיעה שיחלק לצדקה לפי דעתו. ר' אברהם השיב להם כי אינו מקבל את הכסף וכי עליהם לנסוע לליובאוויטש כפי שהורגלו בכל שנה. הוא הוסיף שלולא זקנותו וחולשתו, היה נוסע גם הוא לליובאוויטש.

בקהילת החסידים ייחלו בהשתוקקות עצומה שאדמו"ר הרש"ב יקבל את הנשיאות באופן רשמי ומלא, אך הוא עמד בסירובו. בהזדמנות מסוימת אמר ר' גרשון דובער מנעוול לאדמו"ר הרש"ב, בנוגע לסירובו לקבל את הנשיאות: "אדמו"ר הזקן הצית את אור החסידות ואתם רוצים לכבות?" כששמע זאת אדמו"ר הרש"ב, פרץ בבכי. לאחר בקשות והפצרות רבות, ניאות לקבל על עצמו את הנשיאות באופן רשמי ומלא.

בתקופת נשיאותו פעל הרבי רבות לשיפור מצבם הגשמי והרוחני של היהודים בכלל ויהודי רוסיה בפרט. בערך בשנת תר"נ החליטה ממשלת רוסיה על גירוש כל היהודים ממוסקבה. אדמו"ר הרש"ב ניסה בדרכים שונות לבטל את הגזירה, אך הדבר לא צלח בידו. בזמן ביצוע הגזירה הוא דאג ליישב את יהודי מוסקבה במקומות הולמים. חלק נכבד מעסקנותו הציבורית נעשה בשיתוף פעולה עם גדולי האדמו"רים והרבנים. עם חלקם היה בקשר מכתבים רצוף ובכמה מקרים אף נפגש עם כמה מהם.

ייסוד ישיבת תומכי תמימים

ביום ראשון ט"ו אלול תרנ"ז, בעיצומם של ימי ה'שבע ברכות' של חתונת בנו אדמו"ר הרי"צ, קרא אדמו"ר

לאדמו"ר, בדק אותו וקבע כי זוהי רק 'אינפקציה קלה'. במוצאי שבת, לאחר ההבדלה, ביקש אדמו"ר הרש"ב לעשן ולפתע חש שלא בטוב וכמעט שהתעלף. הנוכחים במקום התיזו עליו מים קרים ומהרו לקרוא שוב לרופא.

במשך הלילה גברה חולשתו ובבוקרו של יום ראשון, כ"ד באדר, נזקק אף לסיוע בנטילת ידיו. בעקבות זאת, שהו במהלך כל השבוע, בבית אדמו"ר הרש"ב, הרופא הקבוע ד"ר לנדא ועמו צוות רופאים מומחים.

ביום שני בבוקר, הגיע פרופסור ז'בדסקי וערך בדיקות יסודיות. בתום הבדיקות נכנס לחדר ה'קבינט', שם המתינה אשת אדמו"ר הרש"ב, מרת שטערנא שרה, בנם, אדמו"ר

הריי"צ, והחסיד הרב שמואל גור אריה. אבחנת הפרופסור היתה חמורה, הוא הביע חשש למחלת ה'טיפוס' הקשה והמדבקת.

ביום חמישי בשבוע התקיימה אסיפת רופאים בהשתתפות ד"ר לנדא, ד"ר רבינוביץ והפרופסור ז'בדסקי. בבוקר יום השישי, שוב התקיימה אסיפת רופאים מורחבת בהשתתפות ד"ר לנדא, רבינוביץ, לאזינסקי, מירסקי ופרופסור מומחה בשם קסטריאן.

למחרת, יום השבת, החרף משעה לשעה מצבו של אדמו"ר הרש"ב. בשעה חמש אחר הצהריים נכנס לחדרו הרב יחיאל צבי גור אריה ועמד קרוב למיטת האדמו"ר. לפתע השתנה גוון פניו של אדמו"ר הרש"ב לאדמומי והיה נראה כשלהבת אש יוקדת. העיניים כמו בלטו מחוריהן באופן מאויים, כבזמנים בהם היה שרוי בדבקות. הרופאים שהוזעקו אל החדר מיששו את זרועו של אדמו"ר הרש"ב ובדקו את הדופק. לאחר השבת

המלחמה והגיעו ממקומות שונים להתיישב בעיר רוסטוב. בהתוועדותיו של אדמו"ר הרש"ב ברוסטוב נהגו החסידים לנגן בין השאר את ניגון רוסטוב ואת ניגונו הידוע של ר' אשר מניקוליב.

תמונתו

בשנת תר"פ תיכנן אדמו"ר הרש"ב להגר מרוסטוב לטורקיה. באותה תקופה היתה גרוזיה מדינה עצמאית

וכל משרדי ממשלתה נמצאו בבתי מלון ברוסטוב. במשרד האוצר עבד יהודי בשם שרייבר ובראש השנה התפלל בבית הכנסת של אדמו"ר הרש"ב שהיה קרוב לבית המלון.

האיש סיפר לאנ"ש (אנשי שלומנו) כי מאימת הבולשיביקים המתקרבים לאזור, עומדים חברי ממשלת גרוזיה להפליג באוניה לטורקיה. מספר חסידי חב"ד עשירים שחשבו אף הם להצטרף למסע, הציעו לאדמו"ר הרש"ב כי יהגר עימם. הרעיון הוצע קודם לרבנית שטערנא שרה שהביעה את הסכמתה לדבר, ולאחר מכן הסכים לכך גם אדמו"ר הרש"ב.

לצורך הנפקת הויזה צולם האדמו"ר, וזוהי תמונתו היחידה. לקראת ההפלגה, כשהאוניה כבר עמדה לצאת לדרכה וכבר נמכרו מרבית חפצי הבית, יצא לפתע בוקר אחד אדמו"ר הרש"ב מחדרו ואמר לבני ביתו כי שינה דעתו והחליט מטעמים השמורים עימו שלא לעזוב את המדינה. לכך הוסיף בקשה: שלא יוסיפו לשאול מדוע ולמה. אדמו"ר הרש"ב נשאר ברוסטוב.

הסתלקותו

ביום חמישי בלילה, כ"א באדר תר"פ, נראה אדמו"ר הרש"ב עייף וחלש מהרגיל. למחרת, ביום שישי בבוקר, החמיר מצבו וחומו עלה. ד"ר לנדא, הרופא המקורב

ביום ב' ניסן תר"פ, שעה ארבע לפנות בוקר, ניכר היה כי אלו הם רגעי האחרונים של האדמו"ר. עיניו נעצמו בדבקות ונשימתו הלכה ונחלשה. לפתע פקח את עיניו, הביט בבנו יחידו ושתי דמעות זלגו מעיניו הטהורות שמיד נעצמו שוב... תנועה קלה נוספת... אדמו"ר הרש"ב יישר את ראשו, סידר את ידיו ורגליו, ונשמתו הקדושה עלתה השמימה בקדושה ובטהרה.

הלוויתו

זקני ומכובדי אנ"ש אשר ערכו את ה'טהרה' סיפרו כי פניו הטהורות של אדמו"ר הרש"ב נראו כל העת כמו חיות, ובת שחוק קלה היתה נסוכה על שפתיו. ארון הקבורה נבנה מקרשי הבימה של בית המדרש ומהסטנדר של אדמו"ר הרש"ב. מלבד התכריכים, היה גופו עטוף גם בטלית השבת עמה התפלל בימיו האחרונים.

בשעות אחר הצהריים של יום ראשון, יצאה הלוויה גדולה מבית אדמו"ר הרש"ב בדרכה אל בית העלמין הגדול שבפאתי העיר רוסטוב. ארונו נישא רק על ידי תלמידי ה'תמימים' ובודדים מזקני אנ"ש. לפני הקבורה, פנה אדמו"ר הרי"צ אל ר' אברהם ברוך פבזנר, ר' אליעזר קרסיק ואל עוד אחד ואמר כי הם בית דין מיוחד, וכי קבורה זו נעשית על תנאי ובידו תמיד הרשות להעביר את עצמות אביו הקדושות אל מקום קבורת אבותיו הטמונים בליובאוויטש.

העברת האוהל

חסידי חב"ד ברוסטוב עשו כל שביכולתם כדי לשמור על 'אוהל' הציון שנבנה מעל קברו של אדמו"ר הרש"ב. בחורף שנת תרצ"ט, כאשר תכננו השלטונות ברוסטוב לבנות בניינים חדשים על שטח בית העלמין שבו שכן אוהלו של אדמו"ר הרש"ב, נתעורר הצורך להעביר את גופו הקדוש אל בית עלמין אחר שנמצא ברחוב טקוצ'בא 155. אדמו"ר הרי"צ אישר את ההעברה, ליווה אותה על

סיפרו כי במשך כל השבת כמעט שלא היה דופק ושעל פי הטבע היה נראה כי אין סיכויים להצילו, אך נמנעו מלגלות זאת.

בנו יחידו של אדמו"ר הרש"ב, אדמו"ר הרי"צ, היה צמוד כל העת למיטתו של אביו. במוצאי שבת בשעה עשר, פקח לפתע אדמו"ר הרש"ב את עיניו והביט בבנו שרכן אליו כדי שיוכל להקשיב בתשומת לב לדברי אביו. קולו של אדמו"ר הרש"ב היה חד וברור: "אני עולה השמימה, את הכתבים אני משאיר לכם. קחו אותי לזאל (חדר היחידות) ונהיה ביחד". אדמו"ר הרי"צ החויר בהבינו את משמעות הדברים. אביו הבחין בכך ואמר לו: "התפעלות? התפעלות? מוחין! מוחין!".

מיטת אדמו"ר הרש"ב הועברה לאולם הגדול. רעייתו, מרת שטערנא שרה הגישה לו כוס קפה. שפתיו של האדמו"ר החלו מתנועעות בלחישה אך קולו לא נשמע. אחד המקורבים שהטה את אוזנו שמע את הרבי אומר את נוסח ההבדלה. מחשבה מבהילה חלפה, כי גם אדמו"ר הזקן בשעתו האחרונה עשה הבדלה על קפה שעות אחדות לפני הסתלקותו, שהיתה אף היא במוצאי שבת קודש.

לאחר השעה שתיים בלילה, הרים לפתע אדמו"ר הרש"ב את ידו הקדושה כששפתיו שוב רוחשות. אדמו"ר הרי"צ שעמד לצידו כל העת, הבין שאביו רוצה לברכו. הוא הרכין את ראשו עד שידיו של אביו היו מעל ראשו, וברכו בברכת אב. לאחר מכן ברך אף את שלוש נכדותיו – בנותיו של אדמו"ר הרי"צ. כל הנוכחים, מלבד בני המשפחה, נתבקשו על ידי אדמו"ר הרי"צ לצאת מן החדר.

לאורך כל תקופת מחלתו, היה אדמו"ר הרש"ב אפוף מחשבות ופניו הביעו רצינות יתירה. מלבד אי אלו פעמים נדירות לא נראתה אפילו בת שחוק קלה על פניו.

לנגד עיניהם נגלה מחזה מדהים – גופו הקדוש של אדמו"ר הרש"ב נשאר שלם (19 שנה לאחר הסתלקותו) וגם הטלית שכיסתה את זקנו ופניו אף היא נשארה שלימה. החסידים נטלו את הגוף הקדוש עם שלושה טפחים מעפר הקבר, הניחוהו על המיטה שהביאו עימם והעבירוהו למקום קבורתו החדש.

(מעובד מתוך האתר חב"דפדיה)

כל שלביה וענה על כל ספק ובעיה שהתעוררו. בנוגע לשאלות ההלכתיות אמר שיפנו אל מחותנו רבי לוי יצחק שניאורסון (אביו של הרבי, נשיא דורנו).

קודם ההעברה קיבלו על עצמם החסידים (שעסקו בכך) תענית וכל אחד שפך על עצמו מים בכמות ט' קבין (כתחליף לטבילה במקווה), ובשעת לילה מאוחרת עשו את דרכם אל בית העלמין. לאחר בקשת מחילה מאדמו"ר הרש"ב, החלו בחפירה.

להתמסר למלחמת בית דוד שתביא את הגאולה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

בביאת משיח צדקנו. וכמבואר בארוכה כל פרטי הענינים שנאמרו ב'שיחה' הנ"ל [שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו קורא אותה בשם 'מאמר'].

...והנה מכיון שאדמו"ר הרש"ב הכריז וגילה שהוא מייסד ומעמיד את 'חיילי בית דוד', אשר יצאו ל'מלחמת בית דוד' – דוד מלכא משיחא, ועל ידי זה תבוא הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו – הרי בזה מודגשת ביותר השייכות שבין אדמו"ר הרש"ב לדוד המלך, דוד מלכא משיחא.

...ומכיון שכל ענינים אלו נמשכים ומתבצעים על ידי תלמידיו ותלמידי תלמידיו (שתלמידי הרבי הם כבניו ממש) – הרי זה באופן ד"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (שהרבי חי על ידי שתורתו מתקיימת בתלמידיו הנאמנים המקושרים אליו בכל נימי נפשם ובהנהגתם) כמאמר רז"ל אודות יעקב אבינו. ולהעיר שכל 'נשיא' בישראל הוא בדוגמת יעקב אבינו, כידוע מה שכתוב בספרי קבלה ש'נשיא' – ראשי תיבות 'ניצוצו של יעקב אבינו'.

ועל ידי כללות עבודתם של 'חיילי בית דוד' פועלים הם את ביאת משיח צדקנו – דוד מלכא משיחא. ובפרט

ידועה שיחת אדמו"ר מהורש"ב (שנאמרה בפני תלמידי התמימים בשמחת תורה תרס"א בקשר להתייסדות ישיבת 'תומכי תמימים') בענין 'כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו'. בשיחה זו מבאר הרבי הרש"ב כי תכלית ומטרת התייסדות ישיבת 'תומכי תמימים' היא להעמיד "חיילי בית דוד" שהם אשר יצאו למלחמת בית דוד. היינו שיהיו "נרות להאיר" בכל העולם כולו, ויחזקו ב'עקבתא דמשיחא' (בימים האחרונים הקשים מנשוא שלפני ביאת המשיח) את האמונה בביאת המשיח שיוליכנו אל גאולה האמיתית והשלימה. ודוקא בזמן דעקבות משיחא, שאז ישנם אלו אשר "חרפו אויבך ה', אשר חרפו עקבות משיחך".

בעקבות משיחא ישנם כאלו אשר "חרפו עקבות משיחך", כלומר שאינם רוצים שיכריזו ויצעקו "משיח נאו", למרות שגם הם יודעים שעל פי ההוראה הברורה שבגמרא ומדרשי חז"ל נמצאים אנו בזמן ד"עקבות משיחך".

זוהי מלחמתם של חיילי בית דוד – אשר הם הארה וגילוי דמשיח צדקנו – לצאת כנגדם, ולחזק את האמונה

דעתידן ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמים" (מכיון שעתידין ישראל לטעום מ'עץ החיים', הוא ספר הזוהר, יצאו בזכות העיסוק בפנימיות התורה מן הגלות ברחמים). וכמו כן בוודאי שזקוקים ללמוד נגלה דתורה – כדי לדעת כיצד לקיים את המצוות בפועל ממש.

(מעובד מתוך שיחת הושענא רבה,
ספר 'התוועדויות' תשמ"ג)

על ידי החיבור דנגלה דתורה ביחד עם פנימיות התורה באופן ששניהם נעשים תורה אחת – שזה היה עיקר חידושו של אדמו"ר מהורש"ב בייסוד ישיבת 'תומכי תמימים' (שתלמידיה הם היוצאים למלחמת בית דוד). וכמובן שכדי לפעול את ביאת משיח צדקנו בגלוי זקוקים ללימוד פנימיות התורה. כפי שמביא אדמו"ר הזקן באגרת הקודש מה שכתוב ברעיא מהימנא: "ובגין

הסיפור השבועי

בעל חסד אמיתי

משפט סתמי שאמרה, או אולי החליטו להמציא דבר שלא היה ולא נברא. הללו הלכו לעיירה סלובדה, יישוב נוצרי הסמוך לויטבסק, וסיפרו לכומר כי בתו של הנפח רוצה להתנצר וכי משפחתה מונעת זאת ממנה. מכיון שהנערה כבר בת שמונה עשרה, אין היא נתונה למרות הוריה, וראוי לאפשר לה לממש את רצונה, אמרו. הכומר הפעיל את קשריו במטה המשטרה, וזו באה ולקחה את הנערה. עכשיו התמקדו המאמצים בנסיון לברר היכן הנערה. נודע כי היא נמצאת בביתו של הכומר בסלובדה, ואינה פוסקת מלבכות ומלהתחנן שיאפשרו לה לחזור אל ביתה. הכומר מנסה לפתות אותה, אך היא עומדת על דעתה. הידיעה עוודדה מעט את ההורים, אך אז הגיעה ידיעה מדאיגה: מאחר שהכומר נואש מלשכנע את הנערה, הוחלט להעבירה בחצות הלילה למקום לא ידוע בעיר אורשה. יש רק דרך אחת להציל את הנערה – לשלם למי שצריך חמש מאות רובל!

השוטרים לא סיפקו הסברים. הם חיפשו את הבת, נערה צעירה ותמימה, והורו לה להתלוות אליהם. לא הועילו זעקות השבר של בני הבית. השוטרים לקחו את הבת ונעלמו. ביתה של הנערה שכן בקצה העיר ויטבסק. אביה היה יהודי פשוט, נפח במקצועו. הוא נהג להשכים קום באשמורת הבוקר, ולהשתתף בחברת אומרי התהילים. בין מנחה לערבית האזין לשיעור ב'עין יעקב'. מבוקר עד ערב עמד בנפחייה, וממנה פרנס בדוחק את משפחתו הגדולה. הלם נפל על המשפחה. הורי הנערה ניסו לברר בתחנת המשטרה המקומית את פשר הענין, אך לא העלו דבר. רק לאחר חקירה מאומצת, שאליה התגייסו עסקני העיר, נפתרה החידה. התברר כי כמה גויים טענו ששמעו מפי הנערה, בהיותם בנפחייה של אביה, כי היא היתה מוכנה להמיר את דתה ולהתנצר. זה היה בלתי מתקבל על הדעת, שכן הבת היתה נערה תמימה ויראת שמים. אולי הגויים לא הבינו

הנפח מכר מיד את כל חפצי הערך שהיו בביתו וגייס מאתיים וחמישה עשר רובל. הוא פנה אל שכניו וביקש את עזרתם. הללו נרתמו מיד, התרוצצו להשיג את שארית הכסף, ובסופו של יום היה בידם עוד סכום דומה, שנתקבל מנדבת לבם של יהודים.

הלילה ירד ועדיין חסרו שבעים רובל. הסיפור הגיע אל יושבי בית המדרש החב"די בעיר. עד מהרה נאספו עוד כעשרים וחמישה רובל. ואז קם החסיד חיים משה והתחייב לשלם עוד ארבעים וחמישה רובל מדמי התיווך שירוויח בשבועות הבאים.

חיים משה אלכסנדר היה דמות מוכרת בוויטבסק. יהודי פשוט היה. בביתו שרו עוני ודלות. חובותיו רבו למעלה ראש. אדמו"ר הריי"צ (רבי יוסף יצחק) מליובאוויטש, שסיפר את הסיפור, העיד כי בילדותו נזדמן לו לבקר בביתו של חיים משה. הוא התגורר בדירה עלובה שדמתה לחורבה, ברחוב אחורי ליד הנהר. העוני המזעזע ניבט מכל פינה.

את פרנסתו מצא חיים משה מעסקי תיווך בין סוחרי כותנה ותוצרת היערות. כך התנהלו חייו במשך כשתים עשרה שנים.

עם זה היה בעל חסד גדול והרבה לעשות צדקה. אף שבכיסו לא היתה פרוטה, הקדיש חלק גדול מזמנו בדאגה לחולים ולעניים, ולתיווך בין בעלי יכולת לנזקקים, שבזכותו זכו לתמיכה ולעזרה.

הכל נדהמו מהסכום הגדול שהתחייב חיים משה לשלם בעבור שחרור הנערה, אך בזכותו הושלם גיוס הכסף. למחרת נודעה לכל הבשורה המשמחת – בת הנפח יצאה לחופשי.

זמן קצר לאחר מכן בא אל הרבי הרש"ב (רבי שלום

דובער) מליובאוויטש סוחר נכבד מהעיירה סמולנסק. הסוחר נזקק לעצה דחופה בענין יערותיו שהיו ממושכנים בבנק. הרבי הביט בו ואמר: "עצתי שתפנה אל ההנהלה הראשית של הבנק, בפטרבורג, אולם כדאי שתיקח עמך את חיים משה מוויטבסק, שידבר עם מנהל הבנק בעבורך".

הסוחר לא התמהמה. הוא נסע מיד לוויטבסק ומסר לחיים משה את דברי הרבי. החסיד נענה בשמחה והשניים יצאו לפטרבורג.

מנהל הבנק הוקסם מאישיותו של חיים משה. ברוחב לב נענה להצעה שהציע. הסוחר לא האמין למשמע אוזניו. על הסכם כזה לא חלם. הוא העניק לחיים משה דמי תיווך של אלפיים וחמש מאות רובל!

אך בכך לא נסתיים הסיפור. מנהל הבנק זימן אליו את חיים משה והציע לו – לא פחות – להיות מזכירו וסגנו. הוא הבטיח לו משכורת גבוהה והבטחה כי הנהלת הבנק תדאג לו לאישור מגורים בפטרבורג.

בו במקום קיבל חמשת אלפים רובל בעבור המעבר לפטרבורג ולקניית הרהיטים הדרושים לו. כך נעשה חיים משה האביון לסגן נשיא הבנק הנכבד בפטרבורג.

בדירתו היוקרתית בפטרבורג נערכו הרבה אסיפות צדקה, שבהן היה חיים משה המתנדב הראשון. בכל פעם ציין כי הוא יודע את טעמם של העוני, הדלות והמחסור. מדי שנה, ביום שבו חתם את החוזה עם הבנק, היה אוסף את ידידיו וקרוביו, ופותח את סיפורו בהכרזה: "הייתי עני...". באותה הזדמנות חילק כספי צדקה רבים בגלוי ובסתר.

את סיפורו מסכם הריי"צ: "מעני לשעבר זה ניתן ללמוד רבות, אך עוד יותר ניתן ללמוד מהיותו עשיר..."

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשוט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וירא

מלאכים כבני אדם

שלושה ימים לאחר שקיים את מצות המילה, יושב אברהם אבינו ביום חם בחברון בפתח אוהלו ומצפה בכל לב לאורחים. הקב"ה, 'שהוציא חמה מנרתיקה' כדי להרחיק אורחים מאברהם המחלים, נגלה אליו לבקרו 'ביקור חולים'.

לנוכח צערו של אברהם על העדר עוברי אורח, שולח ה' אליו שלושה מלאכים מחופשים כבני אדם. משאך מבחין אברהם באורחים, מבקש הוא את סליחת ה' 'אורחו הגדול', וממהר לרוץ לקראתם להזמין אל אוהלו. הוא מציע להם 'רחיצת רגלים', מנוחה וארוחה כיד המלך.

עד מהירה מגלה אברהם כי הפעם אין מדובר בסתם אורחים, כי אם במלאכים אשר נשלחו לבצע שלוש משימות. מלאך אחד מחולל נס רפואי ומביא להחלמתו המיידית של אברהם; מלאך שני מבשרו אודות לידת בנו הצפויה להתרחש בדרך נס (למרות זקנתם המופלגת של שרה ואברהם) בעוד שנה בדיוק; המלאך השלישי צפוי לבצע בהמשך את גזר הדין האלוקי - הפיכת סדום ועמורה.

איש החסד מלמד זכות

עם סיום שליחותם בבית אברהם, יוצאים המלאכים לסדום. בהיות אברהם סנדק ופטרון לעמי הארץ, מחליט ה' לגלות לו מהו יעדם הבא של המלאכים. כשמוע אברהם, איש הטוב והחסד, אודות גזר דינם הנורא של אנשי סדום ועמורה, מיד נעמד הוא לפני ה' ללמד זכות

ולבקש רחמים. בדו שיח ממושך בינו לבין ה' מנסה הוא לבדוק אולי ישנם כמה צדיקים, ולו באחת מן הערים האלו שזכותם תגן על יושביה. אך משמתברר לו כי אפסה כל תקוה, משתתק אברהם בהבינו כי כלתה הרעה מאת ה' על אנשי סדום ועמורה.

הצלת לוט ובנותיו

בהגיע המלאכים לעת ערב לסדום, פוגשים הם את לוט המשמש כמנהיג וכשופט בעיר. לוט, אחיינו של אברהם, כיאה למי שספג והושפע מדרכי דודו, מזמין מיד את האורחים לביתו. משאך נודע הדבר בעיר, פורצת סערה רבתי: הכנסת אורחים בסדום!?!...

מול ביתו של לוט מתקהלים אנשי העיר בדרישה כי יוציא אליהם את אורחיו כדי לעשות בהם שפטים. לוט מנסה להרגיע ולרצות את שכניו הזועמים, אך מעלה חרס בידו. לבסוף נאלצים ה'אורחים השמימיים' להתערב. המלאכים אווזים בלוט ומכניסים אותו הביתה, תוך שהם מכים בעיוורון את הצובאים על הבית. הם מצווים על לוט לכנס מיד את כל משפחתו כדי להימלט במהירה מן העיר העומדת להיחרב.

המלאכים אינם מותירים ללוט שהות להתווכח עם חתניו המלגלים על "דברי ההבל" שלו. הם מאיצים בו להזדרז ומוציאים אותו ואת אשתו ובנותיו אל מחוץ לעיר, תוך שהם מזהירים אותם באזהרה חמורה לבל יביטו לאחוריהם לראות כיצד מנחית ה' אש וגופרית מן השמים המחריבים את ערי סדום ועמורה לעיי חרבות.

שרה יולדת בן

כהבטחת המלאך, בחלוף שנה יולדת שרה בן לאברהם בן המאה שנים. על פי ציווי ה' קורא אברהם לבנו יצחק ומל אותו בהיותו בן שמונה ימים. כאשר נגמל (פוסק) הילד מלינוק בגיל שנתיים עורך אברהם משתה הודיה גדול לה'.

גירוש הגר וישמעאל בנה

גדילת הילדים יצחק וישמעאל בבית אחד מעוררת מורת רוח אצל שרה החוששת מפני השפעתו השלילית של ישמעאל על בנה. היא מודיעה נחרצות לאברהם כי אין הגר וישמעאל בנה יכולים עוד להתגורר עימם בביתם ודורשת ממנו לגרשם. אברהם מצטער מאד ממעשיו הרעים של ישמעאל אך גם מתקשה לגרשו מן הבית. ה' מצוה עליו לשמוע בקול שרה ומסביר לו כי אל לו להצטער באשר גם לישמעאל בנו צפוי עתיד גדול, ומוסיף, אשר כרצון שרה, דוקא בנו יצחק יהיה יורשו וממשיך דרכו – "כי ביצחק יקרא לך זרע".

הגר וישמעאל בנה מגורשים מן הבית ויוצאים אל מדבר באר שבע. לאחר שכלים המים שברשותם, משליכה הגר חסרת אונים את בנה תחת אחד השיחים ומתרחקת בוכיה שלא לראות בצער הילד ובמותו. והנה מתגלה מלאך ה' אליה ומבטיחה כי בנה יגדל, וממנו יקום עם גדול. אזי פוקח אלוקים את עיניה והיא רואה באר, ממנה היא דולה מים להשקות את בנה. ישמעאל ניצל וגדל במדבר, ובבגרותו נושא אשה מצרית.

באר שבע

אבימלך רואה בגדולתו והצלחתו האלוקית של אברהם, ומגיע אליו עם פיכול שר צבאו לבקשו כי יכרות עימו ועם זרעו ברית לדורות. על שם שבועתם זה לזה, קורא אברהם למקום ההוא באר שבע. אברהם נוטע בבאר

אשת לוט אינה מתאפקת ומביטה לאחור והופכת מיד לנציב מלח. לבקשת לוט, מסכימים המלאכים כי יתיישב בעיר צוער (החדשה יחסית ועדיין לא גדשו חטאיה) שאינה צפויה להיחרב.

לוט בא על בנותיו

מכל יושבי סדום ניצלים רק לוט ושתי בנותיו. מפוחד, נמלט לוט עם בנותיו אל ההרים שמחוץ לתחום הערים, ושם במערה הוא מוצא מקלט. ביתו הבכירה משוכנעת, כי כימי המבול כן גם עתה, חרב העולם כולו ורק הם נותרו לבדם כדי לקיים את העולם. בעצה אחת עם אחותה הן משקות את אביהן יין, ושוכבות עמו בשכרותו, האחת בלילה אחד והשניה בלילה אחר, כדי להביא ילדים לעולם החרב. שני בנים נולדים ללוט מבנותיו: **מואב** – ממנו קם העם המואבי; **ובן עמי** – ממנו קם העם העמוני.

ושוב נלקחת שרה אל בית המלך

חורבנה של סדום משפיע על האזור כולו, ושיירות אינן עוברות עוד במרחב חברון. אברהם מחליט להעתיק את מגוריו לגרר אשר בתחום שלטונו של המלך אבימלך. כדי שלא לסכן את חייו, שוב מציג אברהם את שרה כאחותו. וגם עתה, כשם שאירע בירידתו למצרים, נלקחת שרה ע"י הפלישתים אל בית המלך. ה' מזהיר את אבימלך בחלום הלילה, ומצווהו להשיב את האשה לבית בעלה.

אבימלך קורא לאברהם, טוען וקובל כנגדו על שלא גילה כי מדובר באשתו. אברהם משיבו כי לא שיקר, שהרי שרה היא גם בת אחיו, ומסביר כי לא הציגה כאשתו בשל חששו לחייו. המלך משיב לאברהם את שרה אשתו, ומלבד המתנות שמעניק לו, צאן ובקר ועבדים ושפחות וממון רב, מציע הוא לו להתיישב בארצו כאזרח כבוד. אזי מתפלל אברהם בעבורו והאלוקים מסיר את מכת העקרות אשר אחזה בכל בית המלך בשל שרה.

המבוקעים, נוטל בעצמו את אבן האש ואת המאכלת ושניהם ממשיכים לבדם אל הר המוריה. בדרכם, שואל יצחק את אביו היכן הוא השה שיקריבוהו לעולה? מתשובת אברהם, אשר הדבר נתון בידי ה', מבין יצחק את העומד להתרחש. ובכל זאת ממשיך הוא לצעוד עם אביו ללא עוררין ובהשלמה גמורה.

בהגיעם למקום המיועד, מקים שם אברהם מזבח ועוקד את יצחק בנו על גביו. כאשר נוטל אברהם את המאכלת כדי לשחטו, קורא אליו לפתע מלאך האלוקים ומצווהו לעצור, באומרו "כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה..." ה' מזמן איל במקום ואברהם מעלהו על המזבח תחת בנו.

בזכות עמידתו בנסיון העקדה נשבע ה' לאברהם ומברך אותו ואת זרעו שירבו ככוכבים וכחול אשר על שפת הים, ובאשר יהיו הם מבורכים יבורכו על ידם גם שאר העמים.

הבשורה על לידת רבקה

אברהם שב לבאר שבע ושומע כי בינתיים גדלה משפחת אחיו נחור, וכי ללבן בן בתואל נולדה בת ושמה רבקה.

שבע אשל (ראשי תיבות - אכילה שתיה לינה) ומקים במקום מרכז גדול להכנסת אורחים לתכלית הפצת שם ה' וגדולתו בפי כל.

עקידת יצחק

לאחר שעמד בתשעה נסיונות שונים, מנסה ה' את אברהם בנסיון נוסף אחרון שתכליתו חיזוק הקשר של אברהם וזרעו עם הקב"ה. עמידתו בנסיון זה תהיה הזכות הגדולה שתעמוד לו ולזרעו עד עולם.

ה' מצוה את אברהם לקחת את בנו יצחק אל הר המוריה ולהקריבו לה' לעולה.

למרות הקושי הנורא שבדבר, אין אברהם מהסס כלל. הוא מזדרז להשכים בבוקר ויוצא לבצע את הציווי. הוא חובש בעצמו את חמורו, נוטל עמו את בנו יצחק את אליעזר עבדו ואת ישמעאל ויחדיו צועדים כולם אל הר המוריה. לאחר שלושת ימי ההליכה נראה ממרחק המקום המיועד. אזי מצוה אברהם על המלווים להישאר מאחור עם החמור. הוא מניח על כתפי יצחק בנו את העצים

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

המילה - יסוד כל המצוות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

”ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמולו את בשר ערלתו” (בראשית יז, כד)

חז”ל אומרים שהאבות קיימו את כל המצוות עוד קודם שניתנה התורה. אולם המצוות של האבות שקוימו על ידם ברוחניות בלבד, לא הגיעו לדרגתן של המצוות אשר ניתנו בהר סיני. היינו שלא היה בהן הכח להחדיר קדושה בחפצים הגשמיים שבהם נעשתה המצוה. כח זה ניתן ע”י הקב”ה לעם ישראל רק במעמד הר סיני.

עם זאת, היתה לאבות מצוה אחת שהיה בה כח זה, בדומה למצוות שלאחר מתן תורה – היא מצות המילה. הקב”ה בחר במצוה זו ונתנה לאבות, כדי שעל ידה תהיה נתינת כח לבניהם לקיים את כל המצוות. מהעובדה שדוקא מצות המילה נבחרה להיות נקודת החיבור בין המצוות של האבות למצוות שלנו, ברור שבמצות המילה מרומזים ענינים כלליים, הנוגעים לכל המצוות.

שלושה מרכיבים

הרמב”ם אומר, שאחד הטעמים למצות המילה הוא משום שהמילה מחלישה את תאוותיו של האדם. דבר זה הוא מטרה כללית של כל המצוות – ”לצרף (לזכך) בהן את הבריות”. המצוות נועדו לעדן את גופו של היהודי שלא יימשך אחר תאוות גשמיות, ובקיומן יוכל להפנות את הנאתו והתלהבותו לעניני קדושה.

גם פרטיה של מצות המילה מייצגים יסודות מרכזיים בכל המצוות.

במצות המילה ישנם שלושה מרכיבים, שרק בצרוף שלושתם מקוימת המצוה כהלכתה: **א**) פעולת המילה עצמה – עצם ביצוע המילה; **ב**) העובדה שהיהודי מהול; **ג**) העובדה שאיננו ערל.

נדרשת פעולה

הגדרות אלו אינן תאורטיות בלבד ויש להן היבטים הלכתיים מעשיים. למשל, מי שנולד מהול, אף שיש בו שני מרכיבים של מצות המילה – הוא מהול ואיננו ערל, מכל מקום חסרה בו פעולת המילה. על כן, כדי להשלים את מצוות המילה, חייבים לבצע אצלו ‘הטפת דם ברית’. דוגמה נוספת: מי שנולד עם שתי ערלות ומלו רק אחת מהן, הרי אף שנעשתה בו פעולת המילה והוא גם מהול – עדיין חסר אצלו המרכיב השלישי שהרי נשאר עדיין ערל, ולא קיים את המצוה עד שימול גם את ערלתו השנייה.

בכך מייצגת מצות המילה את כללות עבודת ה’. בראש ובראשונה נדרשת מהיהודי פעולה מצד עצמו (בדוגמת פעולת המילה). הקשר של יהודי עם הקב”ה אינו יכול להתקיים על ידי תכונות מולדות ומצב סביבתי נתון בלבד. כל יהודי נדרש לעורר עצמו לפעולה ועשיה מצד עצמו כדי להתקשר בכוחות עצמו עם הבורא.

למעלה מהטבע

אמנם בכך אין די, פעולה ועשיה זו צריכה להביא שתי תוצאות: היותו ‘מהול’, והיותו ‘אינו ערל’.

גם ממנו נדרש לבצע את 'פעולת המילה' – עליו לעבוד ולהתייגע למעלה מטבעו. זהו ענין יסודי בעבודת ה' הנדרש מכל יהודי באשר הוא, וממצות המילה שקיימו האבות מקבלים אנו את נתינת הכח לכך.

(מעובד מתוך גליון 'שיחת השבוע',

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ג')

'מהול' מסמל את קו העבודה של 'עשה טוב' – קיום מצוות עשה, לימוד התורה והפצת אור היהדות בסביבתו.

'אינו ערל' מייצג את קו העבודה של 'סור מרע' – הישמרות מפני שליטתם של היצר הרע ותאוות הגוף (מצוות לא תעשה).

גם מי ש'נולד מהול' ומעצם טבעו יש בו משיכה לקדושה ואדישות לתאוות העולם, אל לו להסתפק בכך.

חסידות על הפרשה וירא

'ציפור המדברת', והמלך מתענג מזה. ונשאלת השאלה: מדוע לא יביאו לפניו בני אדם המדברים בבינה יתירה יותר מאשר הציפור? אלא התענוג הוא מהחידוש שבדבר.

(מעובד מתוך אור-התורה חלק ב, עמ' 566)

מביט לסוף דבר מראשיתו ארדה נא ואראה (יח, כא) ארדה נא:... לסוף מעשיהם (רש"י)

אנשי סדום אכן חטאו במעשיהם הרעים, אבל זה שהקב"ה הענישם היה לא רק מצד ראיית המעשים כשהם לעצמם, אלא גם מצד שהסתכל ל"סוף מעשיהם" – האם יתחרטו ויחזרו בתשובה על מעשיהם הרעים, או שהם עתידים להישאר ברשעתם.

(מעובד מתוך ספר-המאמרים תש"ג עמ' 88)

התענוג שבחידוש

"צחוק עשה לי אלוקים, כל השומע יצחק לי" (כא, ו)

"אלוקים" – מידת הדין והגבורה, רומז לבחינת הגבורות שבנפש, דהיינו יצר הרע ונפש הבהמית.

"צחוק עשה לי אלוקים" – על ידי תיקון והמתקת גבורות אלו נעשה "צחוק" ותענוג למעלה.

ואף שההתבטלות של יצר הרע ונפש הבהמית לאלוקות כאן בעולם הזה, אין לה כל ערך לעומת הביטול השורר בעולמות עליונים (ואם כן, לכאורה, במה כחה לגרום צחוק ותענוג למעלה), מכל מקום, דוקא התבטלות זו, כאן למטה, היא הגורמת תענוג למעלה – מפני החידוש שבה.

משל למה הדבר דומה, למלך ששריו מבקשים להסב לו תענוג, אזי הם מביאים לפניו דבר חידוש כדוגמת

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

שבת שלום!!!

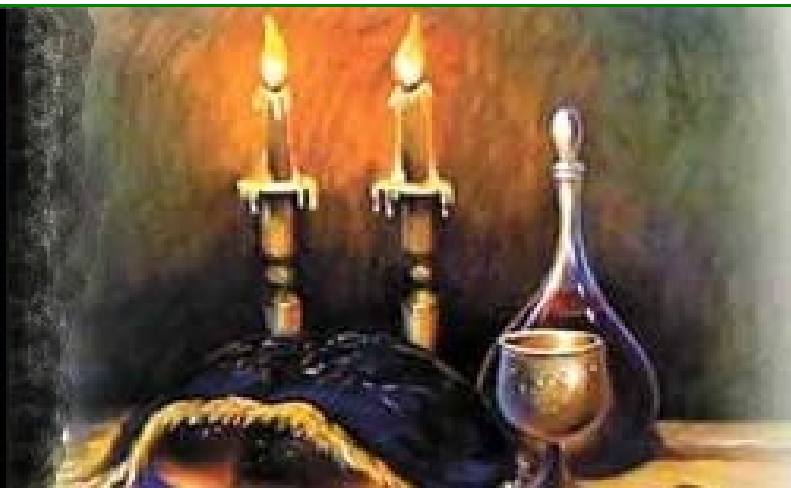
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל 7)
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר
18:39	17:28	י-ם
18:41	17:42	ת"א
18:40	17:33	חיפה
18:42	17:45	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון